

BRT NEWSLETTER

จดหมายข่าว โครงการ BRT ฉบับที่ 6 ประจำเดือนมกราคม 2543

ISSN: 0859-9017

บทบรรณาธิการ

BRT Newsletter กลับมาพบกับท่านอีกครั้ง เมื่อเริ่มสหัสวรรษใหม่ หรือบางคนอาจจะเรียกว่าสหัสวรรษ คาดว่าทุกท่านคงจะผ่านช่วงเวลาในการ เปลี่ยนศตวรรษได้อย่างไม่มีอุปสรรค ขณะนี้เราท่านต่างก็เป็นคนสองศตวรรษแล้วไม่ว่าจะเป็นศตวรรษไหน โครงการ BRT ก็ยังคงยืนหยัดพัฒนางานวิจัยของท่านต่อไป โดยหลักการเดิม คือ โครงการ BRT ก้าวไกล สนับสนุนงานวิจัย แหล่งองค์ความรู้ใหม่ เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ใส่ใจปัญหาสิ่งแวดล้อม

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการขอถือโอกาสนี้ อวยพรปีใหม่มายังผู้อ่านทุกท่าน จงมีความสุขกันถ้วนหน้า คิดหวังสิ่งใดก็ขอให้สมหวังทุกประการ

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา: ศ. วิฑูรย์ ไบไม้

กองบรรณาธิการ:

- นงลักษณ์ ชมภูวิเศษ
- รังสิมา คู่หมอม
- สมเกียรติ เชมเรืองรัมย์
- ฤดี รอดรุ่งเรือง
- อำไพ พงษ์พิศกลเลิศ
- กมลวรรณ เอี่ยมกุล
- จตุพร ศรีสว่าง
- อุทัย ศรีตุคนธ์

การประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 3

โครงการ BRT ร่วมกับภาควิชาชีววิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จัดการประชุมวิชาการประจำปีครั้งที่ 3 ในระหว่างวันที่ 11-14 ตุลาคม 2542 ที่โรงแรมเจ.บี. หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ด้านความหลากหลายทางชีวภาพของผู้รับทุนจากโครงการ BRT และเพื่อเป็นเวทีพบปะแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์งานวิจัยพื้นฐานด้านชีววิทยาเขตร้อนของประเทศไทย โดยจัดให้มีกิจกรรมที่มีความหลากหลายรูปแบบเช่นเดียวกับการประชุมฯ ทั้งสองครั้งที่ผ่านมา คือ มีทั้งการบรรยายพิเศษจากวิทยากรรับเชิญ การบรรยายเสนอผลงานวิจัย/วิทยานิพนธ์ การเสวนาวิชาการ การจัดโปสเตอร์ การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพภาคสนาม การแสดงบนเวทีเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโครงการ BRT ในรูปแบบของ “หนังสือ” ที่เป็นศิลปะพื้นบ้านของภาคใต้ การสนับสนุน

กิจกรรมของเยาวชน โดยการจัดประกวดเล่าเรื่องและแต่งเพลง เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 3 นับว่าเป็นการรวมตัวกันของนักวิชาการ นักศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและเผยแพร่องค์ความรู้พื้นฐานด้านชีววิทยาเขตร้อนที่ยิ่งใหญ่อีกครั้งหนึ่งของประเทศไทย มีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมทั้งหมดมากถึง 457 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้รับทุนโครงการ BRT รวม 180 คน วิทยากรรับเชิญ 11 คน คณะกรรมการและแขกรับเชิญรวม 45 คน นักวิชาการและผู้สนใจอื่นๆ รวม 221 คน นอกจากนั้นยังมีนักศึกษา ครู อาจารย์ และกลุ่มองค์กรเอกชนเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์รวม 50 คน ผู้เข้าร่วมประชุมฯ มาจากสถาบัน และองค์กรต่างๆ ของประเทศรวม 60 แห่ง ทั้งจากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

โครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย

กิจกรรมโครงการ BRT

วิทยาลัย กรม กอง รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และพัฒนาชุมชน นอกจากนี้ ยังเป็นที่น่าสังเกตว่ามีผู้สนใจที่ไม่ใช่ผู้รับทุนเข้าร่วมประชุมฯ ครั้งนี้เป็นจำนวนมากแสดงถึงความสนใจและความตื่นตัวของนักวิชาการและนักศึกษา ด้านชีววิทยาพื้นฐานเขตร้อนที่เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่น่ายินดีสำหรับวงการวิชาการด้านนี้ ในบ้านเราสมควรที่ผู้บริหารจะให้ความสำคัญและส่งเสริมการรวมพลังปัญญาชนและการสร้างสรรค์องค์ความรู้ที่เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาชนบท อย่างยั่งยืน ให้มากยิ่งขึ้น

รูปแบบการบรรยายวิชาการในการประชุมฯ ครั้งนี้มีทั้งการบรรยายพิเศษในห้องประชุมรวม สลับกับการบรรยายเสนอผลงานวิจัยที่จัดแยกเป็นกลุ่มย่อย การบรรยายพิเศษมีเรื่องที่น่าสนใจคือ “ความหลากหลายทางวัฒนธรรมกับความหลากหลายทางชีวภาพ” โดย ศ. สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ จากสถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งได้กล่าวถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์กับสังคมศาสตร์ ในการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ จากนั้น ศ. ยอดหทัย เทพธรานนท์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้บรรยายเรื่อง “การวิจัยสารออกฤทธิ์ชีวภาพ: หน่วยปฏิบัติการ Bioresources Unit” โดยได้กล่าวถึงขอบเขตและงานวิจัยด้าน สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพจากธรรมชาติที่ได้ดำเนินการอยู่ภายในหน่วยปฏิบัติการ Bioresources Research Unit ของศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ศช.) ซึ่งเป็นที่สนใจของผู้ร่วมประชุมอย่างมาก

ต่อด้วยเรื่อง “การบริหารจัดการทรัพยากรจุลินทรีย์” โดย นางวันเฉย โปธาเจริญ จากโครงการศูนย์เก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์ของศช. ได้บรรยายถึงการบริหารจัดการทรัพยากรจุลินทรีย์เฉพาะทางซึ่งให้บริการทั้งรับฝากจุลินทรีย์ การเก็บรักษาเพื่อการใช้ประโยชน์ และการให้บริการข้อมูลจุลินทรีย์

การบรรยายพิเศษ โดยวิทยากรจากต่างประเทศโดย Prof. Andrew Beattie จากมหาวิทยาลัย Macquarie ประเทศออสเตรเลีย เรื่อง “Measuring and Monitoring Biodiversity” ได้บรรยายถึงภาพรวมและวิธีการหลักๆ ที่น่าสนใจในการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในสิ่งมีชีวิตกลุ่มต่างๆ

การบรรยายพิเศษในช่วงท้ายของการประชุมฯ คือเรื่อง “การตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารวิชาการระดับสากล” โดย Prof. Warren Brockelman และ Dr. John Milne จากมหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้ให้แนวทาง เทคนิค และข้อเสนอแนะในการตีพิมพ์ผลงานวิชาการ พร้อมทั้ง

กระตุ้นให้ผู้รับทุนเร่งตีพิมพ์ผลงานวิชาการเพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานการวิจัยด้านชีววิทยาพื้นฐานของนักวิชาการไทย

ส่วนการเสวนาวิชาการในการประชุมฯ ครั้งนี้มี 3 เรื่อง คือ “กฎหมาย สิทธิบัตรภูมิปัญญากับศูนย์กลางความหลากหลายทางชีวภาพ” โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผศ. สุทัศน์ ศรีวิวัฒนพงศ์ รองผู้อำนวยการ ศช. ดร. ธนิต ชังถาวร นักวิชาการกฎหมายจาก ศช. ดร.เลอสรรรณสุกาญจน์ จากสถาบันทรัพย์สินทางปัญญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและดร. จักรกฤษณ์ ครอบพจน์ จาก คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งวิทยากรได้อภิปรายถึงความจำเป็นมาของงานด้านกฎหมาย และสิทธิบัตรภูมิปัญญาที่เชื่อมโยงกับศูนย์กลางความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งการเตรียมความพร้อมทางกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการแบ่งปันผลประโยชน์ เพื่อเป็นการรองรับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งกำลังอยู่ในความสนใจของสาธารณชน ในขณะที่ ศ. นพ. วิจารย์ พานิช ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และ รศ. ศักรินทร์ ภูมิรัตน ผู้อำนวยการ ศช. ได้ร่วมให้แนวนโยบายพร้อมกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ BRT ที่จะเชื่อมโยงกับเรื่องที่ได้อภิปรายดังกล่าวด้วย เรื่องที่สอง คือ “การมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัยกับชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ” ร่วมอภิปรายโดย ศ. วิสูตร ใบบำ ห้วยหน้าโครงการ BRT รศ. สมศักดิ์ สุขวงศ์ ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (RECOFTC) รศ. เพลินศักดิ์ จารยะพันธุ์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนายพิศิษฐ์ ชาญเสนาะ นายกสมาคมหยาดฝน ผู้อภิปรายได้กล่าวถึงความสำคัญของการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนซึ่งเป็นเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นกับนักวิจัยซึ่งมีความรู้ความเข้าใจทางด้านวิทยาศาสตร์ โดยให้ความเห็นว่าการอนุรักษ์และการ

ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพภายในประเทศอย่างมีประสิทธิภาพนั้น นักวิจัยควรมุ่งเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการให้แก่ชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวิจัย ซึ่งจะเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และนักวิจัยควรตั้งเจตจำนงที่จะตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของชุมชนด้วย ถ้าการวิจัยเป็นไปในลักษณะดังกล่าว ชุมชนจะได้รับผลประโยชน์จากการวิจัยอย่างแท้จริง

การเสวนาเรื่องสุดท้าย คือ "Long-Term Ecological Study Plot" โดย Prof. Warren Brockelman จากมหาวิทยาลัยมิชิแกน และ Dr. Stephen Elliott จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นักวิชาการทั้งสองท่านได้นำเสนอการจัดทำแปลงศึกษาถาวรเพื่อใช้ในการศึกษานิวเคลียสระยะยาวอย่างเป็นระบบ ในช่วงท้ายของการประชุมได้มีเวทีพบปะพูดคุยอย่างกันเองระหว่างผู้ให้ทุนและผู้รับทุนตามประเพณีของการประชุมประจำปีโครงการ BRT โดยมี ศ. วิสุทธิ ไบไม้ เป็นผู้ดำเนินรายการ กิจกรรมดังกล่าวทำให้เกิดการเรียนรู้และการแก้ปัญหาหารือกันอย่างไม่ผลัด

การเสนอผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในการประชุมฯ ครั้งนี้มีรูปแบบการนำเสนอผลงานตามประเภทของสิ่งมีชีวิตและ/หรือตามสาขาวิชาการหลัก โครงการ BRT ได้จัดกลุ่มการนำเสนอผลงานวิจัยเป็น 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มพืช กลุ่มสัตว์ กลุ่มสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก กลุ่มนิเวศวิทยาและชุมชน และกลุ่มพันธุศาสตร์ โดยได้มอบหมายให้ ดร. ก่องกานดา ชยามฤต และ ดร. ฉวีวรรณ หุตะเจริญ จากกรมป่าไม้ ศ. ลัดดา วงศ์รัตน์ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รศ. สมโภชน์ ศรีโกสามาตร จากมหาวิทยาลัยมหิดล และ รศ. ศิริพร สิทธิประณีต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ดำเนินการประชุมในแต่ละกลุ่มตามลำดับ มีเรื่องที่น่าสนใจโดยนักวิจัยอาวุโสและนักวิจัยรุ่นใหม่ รวมทั้งผลงานวิทยานิพนธ์ โดยนักศึกษาที่จบการศึกษาแล้วและกำลังศึกษาอยู่ รวมทั้งหมด 29 เรื่อง ผู้เข้าร่วมประชุมฯ คงจะยอมรับว่าการศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทยประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง และมีความก้าวหน้าทางวิชาการตามลำดับ ทั้งนี้ก็ด้วยความร่วมแรงร่วมใจของทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สมควรที่ทุกคนจะให้ความสำคัญและพัฒนางานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น

นอกจากการนำเสนอผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว การประชุมครั้งนี้ยังได้จัดให้มีการประกวดโปสเตอร์ดีเด่นขึ้น ซึ่งในปีนี้มีผู้รับทุนได้ร่วมจัดโปสเตอร์เสนอผลงานมากถึง

153 เรื่อง ผลการตัดสินจากคณะกรรมการตัดสินการประกวด ซึ่งประกอบด้วย ดร. มาลี สุวรรณอัคร์ ดร. วีระชัย ณ นคร รศ. สุชาติา ชินะจิตร และ รศ. สมโภชน์ ศรีโกสามาตร ได้คัดเลือกรางวัลโปสเตอร์ดีเด่น 3 เรื่อง และรางวัลชมเชย 1 เรื่อง สำหรับเอกสารวิชาการที่แจกในที่ประชุมฯ นั้น นอกเหนือจากรายงานประจำปีโครงการ BRT ปี 2542 และหนังสือบทคัดย่อโครงการวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ได้แจกเป็นประจำทุกปีแล้ว ฝ่ายเลขานุการฯ ยังได้จัดทำ "หนังสือรายงานผลการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย" แจกให้กับผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน หนังสือรวมเล่มนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายในเนื้อหาสาระและความก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนสร้างกระแสความตื่นตัวให้กับผู้เข้าร่วมประชุมเป็นอย่างมาก เนื่องจากผลงานวิจัยของผู้รับทุนได้รับการรวบรวมและตีพิมพ์ออกสู่สาธารณชนเป็นจำนวนมากถึง 162 เรื่อง ถึงแม้ว่าบางเรื่องยังมีจุดอ่อนอยู่บ้างก็ตาม

การประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 3 นี้ ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าประทับใจอีกครั้งหนึ่ง ฝ่ายเลขานุการฯ ต้องขอขอบคุณ ฯพณฯ อ่าพล เสนาณรงค์ องคมนตรี ที่ให้เกียรติเป็นประธานการประชุมฯ เช่นทุกครั้งที่ผ่านมา และขอขอบคุณคณะกรรมการนโยบาย และคณะกรรมการบริหารที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดประชุมฯ รวมทั้งผู้บรรยายทางวิชาการทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือทางวิชาการเป็นอย่างดีคือ ตลอดจนแขกรับเชิญ ผู้สนใจทั่วไป และสื่อมวลชนที่ได้ช่วยกันสร้างสีสัน และบรรยากาศทางวิชาการที่ดีในการประชุมครั้งนี้ นอกจากนี้โครงการ BRT ต้องขอบคุณทีมงานจากภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ที่ได้เอื้ออำนวยความสะดวกในการร่วมเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศ. พวงเพ็ญศิริรักษ์ รศ. จุฑามาส ผลพันธุ์

กิจกรรมโครงการ BRT

ผศ. พรศิลป์ ผลพันธุ์ ผศ. ทวีศักดิ์ ศักดิ์นิมิตร และนักศึกษา มอ. ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านตลอดงานประชุม และท้ายที่สุดการประชุมวิชาการ ประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 3 จบลงอย่างยิ่งใหญ่ และเป็นที่น่าประทับใจ คั้งเนื้อหาของ “บทเพลงแห่งสัมพันธภาพ” ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดแต่งเพลงเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ โดย นายอรรถอาจ เหลืออมศรี นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ:

จากจุดกำเนิด ก่อเกิดชีวิต
 เนิรมิตความงามตามธรรมชาติ
 ทะเล ภูเขา สายธารา ผืนป่า
 เก็บซ่อนคุณค่าสายใยผูกพัน
 ธรรมชาติวาดแต้มสีสัน
 หลากหลายพืชพันธุ์ อยู่ร่วมกันมาร้อยวันพันปี
 นี่คือทรัพย์สิ้นชั้นสุดท้าย
 ที่ธรรมชาติให้มา
 ต้นเกิดที่นอนผองน้องพี่
 ร่วมพลังกับโครงการ BRT
 อนุรักษ์ความหลากหลายของชีวิ
 เก็บสิ่งนี้ไว้ให้ลูกหลาน
 มองย้อนกลับหาภูมิปัญญาไทย
 รำลึกถึงความเป็นไปของปัญหา
 สัมพันธภาพความหลากหลายนานา
 กับมวลประชาผู้พัฒนาที่ยั่งยืน...

เก็บตกจากการประชุมวิชาการประจำปี โครงการ BRT ครั้งที่ 3

ฝ่ายเลขานุการ โครงการ BRT ได้ประมวลผลการประเมิน การประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 3 มานำเสนอ ให้รับทราบกันดังนี้

1. รูปแบบการจัดประชุม		
1.1 การบรรยายพิเศษ	ดี	61%
1.2 การบรรยายเสนอผลงานวิจัย		
1.2.1 กลุ่มพันธุศาสตร์	ดี	63%
1.2.2 กลุ่มนิเวศวิทยาและชุมชนท้องถิ่น	ดี	64%
1.2.3 กลุ่มพืช	ดี	72%
1.2.4 กลุ่มสัตว์	ดี	67%

1.2.5 กลุ่มสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก	ดี	79%
1.3 การนำเสนอผลงานวิจัย / วิทยานิพนธ์ในรูปแบบโปสเตอร์		
ดี	ดี	72%
1.4 ช่วงเวลาการประชุม 4 วัน	เหมาะสม	67%
1.5 การแสดงหนังตะลุง	ดี	82%
1.6 ระบบการลงทะเบียน	ดี	80%
1.7 การติดต่อกับฝ่ายเลขานุการ ระหว่างประชุม		
ดี	ดี	63%
1.8 สถานที่จัดประชุม	ปานกลาง	39%
1.9 ทักษะศึกษา	ปานกลาง	39%
1.10 ค่าลงทะเบียน	ปานกลาง	41%
2. รายงานผลการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ในประเทศไทย		
2.1 คุณค่าทางวิชาการ	ดี	88%
2.2 รูปแบบ	ดี	75%
3. การประชุมวิชาการประจำปีครั้งที่ 4		
3.1 รูปแบบการประชุม	จัดเป็น session	92%
3.2 วันเวลา	ตุลาคม	75%
3.3 ระยะเวลา	จำนวน 4 วัน	53%
3.4 สถานที่	ชลบุรี/กทม.	25/22%
4. การดำเนินงานของฝ่ายเลขานุการโครงการ BRT (ความคิดเห็นเฉพาะผู้รับทุน)		
4.1 แบบฟอร์มขอรับทุน	เหมาะสม	100%
4.2 ช่วงเวลาหลังจากได้รับอนุมัติทุนจนถึงลงนาม ในสัญญา/บันทึกข้อตกลง		
เหมาะสม	เหมาะสม	64%
4.3 การสัมภาษณ์นักศึกษา	เหมาะสม	95%
4.4 ขั้นตอนการทำสัญญารับทุน	เหมาะสม	95%
4.5 การจ่ายเงินงวด	เหมาะสม	83%
4.6 ความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับ ฝ่ายเลขานุการฯ		
ดี	ดี	95%

จากสรุปผลการประเมินดังกล่าวฝ่ายเลขานุการฯ จะนำไปพัฒนาการทำงานให้ดียิ่ง ทั้งนี้ก็ต้องอาศัย ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกท่านที่เกี่ยวข้อง และ หากท่านคิดว่ายังมีสิ่งใดควร จะได้รับการปรับปรุงเพิ่มเติม กรุณาส่งข้อคิดเห็นของท่านมายังฝ่ายเลขานุการฯ ด้วย พร้อมกันนี้โครงการ BRT ขอขอบคุณทุกท่าน ที่ให้ความ ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะ มายังผู้จัดประชุมฯ เป็นอย่างดี

Biodiversity Forum 2000

การจัดสัมมนาวิชาการ (Biodiversity Forum) ปี 2000 นี้ ยังคงมีรูปแบบและวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเช่นปีที่แล้ว กล่าวคือ เพื่อเป็นเวทีกลางในการพบปะปรึกษาหารือระหว่าง กลุ่มนักวิจัย/นักศึกษาที่ทำงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ในสาขาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันและเพื่อแจ้งให้นักวิจัย/ นักศึกษาได้ทราบถึงแนวทางการเตรียมเอกสารวิชาการที่จะ เผยแพร่ในที่ประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 4 ซึ่งในปีนี้จะอยู่ในรูปแบบของการประมวลสถานการณ์ภาพ ความรู้ของสิ่งมีชีวิตในกลุ่มต่าง ๆ (stage of the art)

โครงการ BRT ได้จัด Biodiversity Forum เรื่องแรก “ไรในประเทศไทย” เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2542 โดยมี ศ. อังศุมาลย์ จันทราปัดย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นผู้ ประสานงานกลุ่มนักวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับไร ซึ่งนับว่ายังมี การศึกษาน้อยในบ้านเรา

Biodiversity Forum เรื่องที่สองที่ได้จัดไปแล้ว คือเรื่อง “สาหร่ายในประเทศไทย” เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2543 ผู้ร่วม ประชุมประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านสาหร่ายในประเทศไทย นำโดย ศ.กาญจนภานันท์ ลีวมนอนต์ ที่ประชุมได้ เห็นพ้องต้องกันว่าน่าจะมีการจัดตั้งกลุ่มวิจัยเกี่ยวกับสาหร่าย ขึ้นในประเทศไทย เพื่อรวบรวมคณะนักวิจัยที่ประกอบ ไปด้วยอาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา และผู้สนใจเรื่องเกี่ยวกับสาหร่าย โดย ศ.กาญจนภานันท์ รับเป็นประธานในการจัดตั้งชมรมสาหร่ายแห่งประเทศไทย โดยมีคณะทำงานซึ่งมีความเชี่ยวชาญ อาทิ ศ.ลัดดา วงศ์รัตน์ (ม.ก.), ผศ. ยุวดี พิรพรพิศาล (ม.ช.), ผศ. พรศิลป์ ผลพันธิน (ม.อ.), รศ.เยาวลักษณ์ อัมพรรัตน์ (จุฬาฯ) กิจกรรมแรกที่ ชมรมฯ กำลังจัดทำคือทำบัญชีรายชื่อ นักวิจัยที่ทำงานวิจัย เกี่ยวกับสาหร่าย หากท่านมีความสนใจในกิจกรรมของ ชมรมฯ สามารถติดต่อได้ที่ฝ่ายเลขานุการฯ (คุณนงลักษณ์) โทรศัพท์ 6425322 ต่อ 256, E-mail: eed@biotec.or.th หรือ ดร.สรวิศ เผ่าทองสุข E-mail: sorawit@biotec.or.th

ส่วน Biodiversity Forum กลุ่มอื่นๆ ฝ่ายเลขานุการฯ จะทยอยจัดจนกว่าจะครบทุกกลุ่ม นักวิจัยและนักศึกษาที่ เกี่ยวข้องอาจจะได้รับเชิญเข้าร่วมประชุมและเสนอผลงานวิจัย ในเรื่องนี้และหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความร่วมมือจากท่าน

การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของป่าแม่ยม: กรณีเขื่อนแก่งเสือเต้น

ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าในประเทศไทยมีความรุนแรงมาก ซึ่งผลกระทบที่เห็น ได้ชัดคือ ความแปรปรวนของ สภาพดินฟ้าอากาศ การเกิดน้ำท่วมฉับพลัน การสูญเสีย สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ สาเหตุของการ ทำลายป่ามีอยู่มากมาย แต่ในอดีตที่พอเป็นที่ยอมรับ กันได้คือการสร้างโครงการพัฒนาต่างๆ เช่นการสร้างถนน การสร้างเขื่อน ซึ่งมีผลประโยชน์ที่วัดได้ชัดเจน

เมื่อป่าไม้ถูกทำลายไปมากจนถึงระดับหนึ่ง จึงเกิด คำถามขึ้นว่าโครงการพัฒนาเหล่านี้คุ้มกับการสูญเสียไป ของทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวหรือไม่ และเมื่อจะมี โครงการใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาที่จะต้องไปทำลายป่าไม้ที่เหลือ อยู่บ้างให้ลดลงไปอีกกระบวนการตัดสินใจจึงมีความจำเป็น ที่จะต้องชั่งน้ำหนักระหว่าง ประโยชน์จากโครงการพัฒนา กับ ความสูญเสียทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมเริ่มสามารถที่จะ ประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อนำไปคิดเป็นต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมของโครงการพัฒนา เหล่านี้ได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับองค์กร Resources for the Future (RFF) สหรัฐอเมริกา ได้พัฒนาเทคนิค และวิธี การประเมินค่าทางเศรษฐศาสตร์ของสิ่งแวดล้อมและระบบ นิเวศ ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับ ประเทศไทยรวมถึงประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ในการจัด การทรัพยากร โดยโครงการศึกษานี้จะเน้นการประเมิน มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของป่าอุทยานแห่งชาติแม่ยมเป็นหลัก

ป่าสักในอุทยานแห่งชาติแม่ยม จังหวัดแพร่ เป็นแหล่ง พันธุกรรมของไม้สักที่ใหญ่และสมบูรณ์ที่สุดของประเทศไทยและไม้สักในป่านี้ยังมีคุณสมบัติพิเศษคือ เป็น ไม้สักทอง นอกจากนี้ ผืนป่าแม่ยมยังเป็นที่อยู่อาศัยของพันธุ์ไม้ และ สัตว์ป่านานาชนิด จึงนับเป็นระบบนิเวศที่มีความสำคัญยิ่ง อย่างไม่รู้ก็ดี ขณะนี้โครงการก่อสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น ซึ่งเป็น โครงการพัฒนากลุ่มน้ำขนาดใหญ่ในพื้นที่อุทยาน แห่งชาติแม่ยมจะทำให้เกิดการสูญเสียพื้นที่ป่าสักทอง ประมาณ 40,000 ไร่ในพื้นที่อุทยาน

การศึกษานี้ได้ทำการประเมินมูลค่าการใช้ (Use Value) ของป่าไม้สักอุทยานแห่งชาติแม่ยมใน 3 ส่วนหลักคือ 1) การเป็นแหล่งทรัพยากรชีวภาพ โดยศึกษาเฉพาะการเป็น แหล่งผลิตภัณฑ์ของป่าสำหรับชุมชน และการเป็นแหล่ง พันธุกรรมไม้สัก 2) การเป็นแหล่งดูดซับก๊าซคาร์บอน ไดออกไซด์ และ 3) การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ซึ่งรวมถึงมูลค่าของกรที่ประชาชนต้องการ เก็บรักษาป่าผืนนี้ เนื่องจากความเป็นระบบนิเวศที่หายาก ไว้เพื่อเป็นมรดกของประเทศและเพื่อลูกหลานสืบไปอีกด้วย โดยการศึกษาในส่วนนี้ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.)

มูลค่าของป่าแม่ยมที่มีความสำคัญมากในการศึกษานี้คือในส่วนที่เป็นแหล่งผลิตก๊าซของป่าให้แก่ชุมชนท้องถิ่น เนื่องจากบริเวณป่าแห่งนี้มีชุมชนท้องถิ่นอาศัยอยู่เป็นเวลามากกว่า 100 ปี ก่อนที่จะมีการประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งการสูญเสียพื้นที่ป่าแม่ยมจะทำให้ชุมชนนี้เสียประโยชน์จากป่าที่เขาใช้พึ่งพิง ทั้งในการเป็นแหล่งอาหารและรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ของป่าจากการสำรวจของการศึกษานี้พบว่า รายได้สุทธิต่อปีที่ชุมชนได้รับจากการขายและบริโภคพืชเศรษฐกิจหลัก 10 ชนิด (เห็ดหล่ม เห็ดไข่ห่านเหลือง เห็ดเพาะ เห็ดลม หน่อคอย หน่อบง หน่อไร่ ผักหวาน ผักพ้อคำดีเมีย และไข่มด) มีมูลค่าสูงถึงประมาณ 45 ล้านบาทต่อปี ทั้งนี้ ไม่ได้ครอบคลุมถึงพันธุ์พืชทั้งหมดที่มีอยู่ในป่า และสมุนไพรที่ใช้เป็นยารักษาโรค อย่างไรก็ตาม การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งตามทฤษฎีต้องวัดจากมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงไปของสวัสดิการทางเศรษฐกิจสุทธิ (Net Economic Welfare) ซึ่งจะต้องคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์อื่นๆ เข้ามาด้วย เช่น ความสามารถในการเก็บผลิตภัณฑ์ของป่าจากบริเวณอื่น และความยืดหยุ่นของอุปสงค์ของผลิตภัณฑ์ของป่า เป็นต้น ทั้งนี้จะได้มูลค่าอยู่ระหว่าง 40 ถึง 122 ล้านบาทต่อปี ซึ่งเมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน (Net Present Value: NPV) โดยคำนวณในช่วงเวลา 50 ปี ด้วยอัตราส่วนลดร้อยละ 5 เพื่อเปรียบเทียบกับโครงการเขื่อนแก่งเสือเต้นปรากฏว่ามูลค่าปัจจุบันของป่าแม่ยมในการเป็นแหล่งผลิตก๊าซของป่ามีค่าระหว่าง 759 ถึง 2,331 ล้านบาท นอกจากนี้ ป่าไม้ยังสามารถทำหน้าที่เป็น “หลักประกัน” สำหรับความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ อาทิ การลดลงในค่าจ้างแรงงานจากการที่คนยากจนพึ่งพิงการเก็บผลิตภัณฑ์ของป่าเป็นอาหารและแหล่งรายได้ การสูญเสียพื้นที่ป่ายังมีผลในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่นอีกด้วย เนื่องจากชุมชนท้องถิ่นได้สั่งสมประสบการณ์ในการเก็บผลิตภัณฑ์ของป่าในพื้นที่ป่าแม่ยมมาเป็นเวลานาน จึงมีความรู้และเชี่ยวชาญเป็นอย่างดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน ดังนั้น หากพื้นที่ป่าแม่ยมถูกทำลายไป ชุมชนท้องถิ่นก็จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ แม้ว่าในทางกฎหมาย ป่าแม่ยมเป็นอุทยานแห่งชาติซึ่งไม่ควรจะมีชุมชนเข้าไปอยู่อาศัย แต่ในความเป็นจริงชุมชนเหล่านี้ได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณนี้มาก่อนประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ

นอกจากได้ทำการประเมินมูลค่าที่ไม่มีการใช้ (Non-use Value) ผลิตภัณฑ์ของป่าแล้ว ป่าแม่ยมยังเป็นแหล่งวัตถุดิบของสารพันธุกรรมที่สำคัญของไม้สัก โดยเฉพาะเป็นป่าไม้สักที่มีขนาดใหญ่ที่สุดที่เหลืออยู่ในประเทศขณะนี้ ซึ่งเราสามารถนำสารพันธุกรรมของต้นสักในป่าแม่ยมมาใช้ปรับปรุงพันธุ์ไม้สักในอนาคต ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นได้ ซึ่งการศึกษาในส่วนนี้ค่อนข้างจะมีการบุกเบิกใหม่ด้านวิชาการด้วย ผลการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจ ในรูปมูลค่าปัจจุบันออกมาได้อยู่ระหว่าง 12 ถึง 180 ล้านบาท

การถางป่าจะทำให้เกิดการปล่อยก๊าซคาร์บอน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออุณหภูมิความร้อนของโลก จากการศึกษาพบว่าปัจจุบันพื้นที่ป่าแม่ยมมีการดูดซับก๊าซคาร์บอนในปริมาณที่มากพอสมควร การก่อสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น จะก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซคาร์บอนใน 2 ระยะคือ การปล่อยในระยะแรก (1-2 ปี) ซึ่งเกิดจากการถางป่าเพื่อเตรียมพื้นที่ และการปล่อยในระยะยาว ซึ่งเกิดจากการผุพังของผลิตภัณฑ์ไม้ซึ่งทำจากต้นไม้ที่ได้จากป่าแก่งเสือเต้น มูลค่าปัจจุบันของป่าแม่ยมในการเป็นแหล่งดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มีอยู่ระหว่าง 48 ถึง 915 ล้านบาท

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้กลายเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศกำลังพัฒนา โดยที่ป่าแก่งเสือเต้นมีลักษณะเด่นทางนิเวศวิทยาจึงทำให้ป่าแห่งนี้เหมาะแก่การท่องเที่ยวทางธรรมชาติแห่งหนึ่งคือ การเป็นป่าสัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไม้สักทองที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของไทย อีกทั้งมีพืชและสัตว์ป่าหายากนานาชนิด ทั้งนี้ มูลค่าทางเศรษฐกิจของป่าแม่ยมในแง่ที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวจะมีมูลค่าปัจจุบันประมาณ 786 ล้านบาท

เมื่อรวมมูลค่าปัจจุบันของมูลค่าที่มีการใช้ (Use Value) ทั้ง 3 ส่วนเข้าด้วยกัน จะได้มูลค่าปัจจุบันของป่าแม่ยมอยู่ระหว่าง 1,605 ถึง 4,212 ล้านบาท และเมื่อรวมมูลค่าที่ไม่มีการใช้ (Non-use Value) ซึ่งเท่ากับ 2,178 ล้านบาทเข้าไปด้วยแล้ว ป่าแม่ยมจะมีมูลค่าปัจจุบันรวมทั้งสิ้นระหว่าง 3,783 ถึง 6,390 ล้านบาท ซึ่งมูลค่าดังกล่าวจะกลายเป็นต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการสูญเสียพื้นที่ป่าในอุทยานแห่งชาติแม่ยมของโครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น ซึ่งนับเป็นมูลค่าที่สูงพอควร นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ที่ได้รับประโยชน์และผู้สูญเสียประโยชน์จากโครงการเป็นคนละกลุ่ม ผู้สูญเสียผลประโยชน์โดยตรงจากการสูญเสียผืนป่าแห่งนี้ได้แก่ ชุมชนท้องถิ่นซึ่งได้อาศัยพึ่งพิงป่าผืนนี้มาเป็นเวลานาน

ข้อมูลจาก ดร. คุณหญิงสุธาวลัย เสถียรไทย

ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ (ศลช.)

Thailand Biodiversity Center (TBC)

นักวิชาการและนักอนุรักษ์จาก 157 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยได้เข้าร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development - UNCED) ณ กรุงริโอ เดอ จานโร ประเทศบราซิล เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2535 เพื่อให้การรับรองอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศ ในการส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมทั้งการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม และเท่าเทียมกัน

หลังจากประเทศไทยได้ลงนามรับรองอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพขึ้น เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเรื่องการให้สัตยาบัน (Ratification) ต่ออนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ คณะอนุกรรมการฯ ได้แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการร่างระเบียบฯ เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2541 โดยสาระสำคัญของร่างระเบียบฯ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.) และมอบหมายให้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เตรียมการจัดตั้ง "ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ" เพื่อทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการให้กับ กอช. ในการประสานงานบริหารจัดการการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของไทย เพื่อรองรับการดำเนินงานในอนาคตที่ประเทศไทยจะเข้าร่วมเป็นภาคี

นอกจากนี้ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ได้พิจารณาขยายขอบเขตภารกิจขององค์กรประสานงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพให้สามารถดำเนินงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยรวมถึงงานด้านความปลอดภัยทางชีวภาพด้วย

วัตถุประสงค์

ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ(ศลช.) หรือ Thailand Biodiversity Center (TBC) จัดตั้งขึ้นเพื่อ

เป็นศูนย์กลางการประสานงานการบริหารจัดการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการผลักดันและส่งเสริมให้ประชาชนคนไทยทุกคน และหน่วยงานทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชนต่างๆ ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพและอย่างยั่งยืนมากขึ้น

บทบาทหน้าที่

1. เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ องค์กรเอกชน และหน่วยงานอิสระต่างๆ ร่วมกันดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์ การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ
2. เป็นองค์กรประสานงาน ด้านการศึกษา วิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการสำรวจรวบรวมให้บริการข้อมูลพื้นฐาน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศและต่างประเทศ
3. เป็นองค์กรกลางประสานงานกับหน่วยงานของรัฐในการจัดเตรียมแนวทาง และนโยบายมาตรการ หรือแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ
นอกจากนี้ยังให้การสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของภาครัฐ และเอกชน
4. เป็นองค์กรประสานงานและกำกับดูแลด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ เพื่อให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติสากลและรวมถึงการติดตามตรวจสอบให้คำแนะนำด้านวิชาการ จัดทำกฎเกณฑ์ มาตรการ หรือแนวปฏิบัติ เพื่อประเมินและจัดการเกี่ยวกับปัญหาความปลอดภัยทางด้านชีวภาพ
5. เป็นองค์กรสนับสนุนด้านวิชาการแก่รัฐบาล ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเจรจากับต่างประเทศด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และความปลอดภัยทางชีวภาพ

ข้อมูลจาก ศลช.

การติดตามสถานภาพของนักศึกษา

โครงการ BRT ได้เริ่มโครงการติดตามสถานภาพของนักศึกษาที่ได้รับทุนวิทยานิพนธ์จากโครงการ เพื่อนำข้อมูลมาประมวลผลประกอบการดำเนินงานของโครงการ BRT แต่ที่ผ่านมา นักศึกษายังไม่ได้ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามเท่าที่ควร ฝ่ายเลขานุการฯ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักศึกษาหรือท่านอาจารย์ที่ทราบสถานภาพของนักศึกษา ซึ่งเคยอยู่ในความดูแลของท่านและจบการศึกษาไปแล้วกรุณากรอกข้อมูลด้านล่างนี้และส่งกลับมายังฝ่ายเลขานุการฯ ที่โทรสาร 642 5163 หรือ แจ้งข้อมูลมาที่คุณจตุพร ศรีสว่าง โทรศัพท์ 642 5322 ต่อ 255 E-mail: ting@biotec.or.th

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย):		(ภาษาอังกฤษ):
จบการศึกษาระดับ: ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท	สถาบันการศึกษาที่จบ :	
☐ ปริญญาเอก	เดือน และปี ที่จบ :	
สถานภาพในปัจจุบัน : ☐ ทำงานแล้ว ☐ กำลังหางาน/รองาน ☐ ศึกษาต่อ	ตำแหน่ง/สถานที่ทำงาน/ที่อยู่:	
สาขาวิชา/คณะ/สถาบันการศึกษา :		

หากท่านเปลี่ยนแปลงที่อยู่ กรุณากรอกข้อมูลให้ครบถ้วน และส่งมายังฝ่ายเลขานุการฯ

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย):		(ภาษาอังกฤษ):
ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้สะดวก:		
โทรศัพท์: ที่บ้าน/ที่ทำงาน	เพจเจอร์/มือถือ/อื่น ๆ:	
ที่อยู่ถาวร:		